
Mail-interview. Jan Vavříčka

Srpen 2009 Miroslav Vejlupek

Pane Vavříčko, ve Studovně Litterate jste šestým zpovídaným účastníkem. Šestým – zato nejmladším. Poučte nás: co soudí vaši vrstevníci o internetové literatuře? A co o ní soudíte vy sám?

Internetová literatura je skvělá. Je skvělá v tom, že dílo autora se může, pokud se hodně líbí a zaujme, šířit neuvěřitelnou rychlostí k dalším čtenářům. Velmi přínosné (pro literaturu vůbec) je také to, že v prostředí internetu můžete napsat svou kritiku přímo autorovi a diskutovat s ním. Těžko můžete mít takovou zpětnou vazbu u knih, které si půjčíte v knihovně či koupíte v obchodu. Můžete dílko známkovat, komentovat, posílat ostatním, vytisknout ho a založit, atd. Prostor internetu je vhodný pro publikování literatury bez jakýchkoliv úprav korektorů či nakladatelů. Každý může vystavit své dílko v původní podobě a očekávat kritické připomínky doslova z celého světa (pokud tedy "svět" umí česky nebo publikujete ve všech jazycích). Surfování po literárních stránkách je prima zážitek. Internetové literatuře fandím, je to pro mě velká zábava a přeji jí mnoho štěstí a nekonečný oceán spokojených čtenářů.

Chůdové kořeny a celý útvar Litterate oscilují na hranici reálného a sci-fi. Jaký z toho máte pocit?

Taková oscilace mi vůbec nevadí. Jen houšť.

I kdyby nebyly vaše povídky podepsány, pravidelné čtenáře Litterate by to nezmátlo. Stylisticky a tematikou jsou jen vaše. Co z vás "udělalo" scifistu?

Cha, to je opravdu milá otázka. Co ze mne udělalo scifistu? Scifistou, respektive fantastou jsem se už musel narodit. Gen představitosti a hravosti jsem musel zdědit po předcích. Vždy mě lákala fantaskní témata. Hltal jsem Verna, Trosku a později Zelaznyho, Heinleina, Aldisse, Čapka a další. Zjistil jsem, že zažívat neuvěřitelná dobrodružství je pro mou duši blažený pocit. Ano, to je ten důvod, proč jsem scifistou. Zažívám při četbě knih, sledování filmů i vlastní tvorbě rozkoš. Rozkoš z opojné návštěvy voňavé zahrady fantazie. Vůně je to tak mámivá, že se do oné pohádkové říše stále vracím. Proč si to nepřiznat – jsem závislý na fantazii. Lepší než na alkoholu nebo drogách, ne?

Někteří spisovatelé považují sci-fi literaturu za umělecky méně hodnotnou a společensky nezávažnou. Máte příležitost veřejně jim oponovat...

Děkuji za dobrou otázku. Má oponentura bude prostá. Umění obecně je tvůrčí činnost v jakémkoliv oboru, kterou autor umí. To je všechno. Od slova umění je odvozeno slovo umělec. Kdo umí sochat, psát, malovat, zpívat apod., stává se umělcem. Kdo sochá – je sochař. Kdo píše – je psavec či spisovatel. Cítíte a chápete ten rozdíl? Jsem přesvědčen, že ano. Kdo podceňuje sci-fi, není ničím jiným než literárním rasistou. Nemůžete přece odsoudit žánr jako celek. Ve sci-fi naleznete bezcenné tretky i pravé

perly – tak jako v ostatních žánrech. Co je dobré a co špatné, záleží pouze na čtenáři. Opravdu si nemyslím, že Čapek, Neff nebo Pecinovský jsou umělecky méně hodnotní autoři.

Zdá se mi, že nám nehrozí nedorozumění. Takže k té rozkoši. Dumas otec řekl synovi cosi jako: Spisovatelem budeš tehdy, až dokážeš vstát z milenčina lože a psát. Dokážete to, pane Vavříčko?

Nemyslím si, že bych musel odvrhnout milenku a okamžitě usednout k psacímu stolu, abych se stal dobrým spisovatelem. Věřím, že se jím mohu stát i tehdy, když vstanu od psacího stolu a vrhnu se na milenčino lože. Určující je pouze výsledná podoba povídky a reakce čtenářů. Pokud je povídka hodnocena kladně, není důležité jak a kdy byla napsána.

Verne, Čapek a další předjímali s relativně velkým předstihem reálnou skutečnost. Nehledě na to zda budeme mít na mysli sci-fi literaturu či literaturu utopických témat, řekněte prosím: jaká tematika je "za dveřmi"?

Jaká témata jsou "za dveřmi" to opravdu nevím, možná nanotechnologie a genové inženýrství. Myslím si, že autorů, žánrů a jejich subžánrů je takové množství, že nelze předvídat budoucí témata. Určitě bude témat stovky a jejich pestrost nás oslní.

Věda podněcuje literaturu k předjímání, aby nakonec sama uvedla literárně-virtuální příběhy ve skutečnost. Dokazuje to snad, že kybernetiky proklamovaná planetární kolektivní inteligence je ve skutečnosti pradávnou genovou předurčeností pozemského života?

O teorii planetární kolektivní inteligence jsem nikdy neslyšel.

Pokud vím, jste správcem počítačového "parku" České spořitelny. Provokuje takové zaměstnání literárního scifistu Jana Vavříčku? Myslím tematicky i filozoficky.

Povídka Vnitřní svět je jasnou odpovědí na otázku. Neváhejte a navštivte drsný kybernetický svět.

Janu Vavříčkovi za odpovědi poděkoval a čtenáře do drsného kybernetického světa tímto odvádí Miroslav Vejlupek.

Myslív-Milčice – Stříbro, srpen 2003